

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Бібліотека
Школа академічної доброчесності

**Програма семінару-практикуму з академічної доброчесності
для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні навчально-методичного
об'єднання бібліотеки ДЗ «Луганський
національний університет
імені Тараса Шевченка»

від «31» серпня 2025 р.

Програма семінару-практикуму з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

Назва дисципліни

Семінар-практикум з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук,

1. Кількість кредитів ECTS

0,4

2. Відомості про викладача (викладачів)

Шевчик Оксана Володимирівна – провідний бібліотекар бібліотеки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», lib@luguniv.edu.ua.

Починкова Марія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, в. о. директора бібліотеки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», pochinkovam@gmail.com.

Мета семінару-практикуму з академічної доброчесності:

Популяризувати дотримання академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, познайомити з основними поняттями, що стосуються академічної доброчесності (академічна доброчесність, авторське право, плагіат, фабрикація, фальсифікація, академічне шахрайство, академічне хабарництво, самоплагіат, компіляція, перефразування, копіювання), правилами дотримання академічної доброчесності, порушеннями академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу, причинами та наслідками академічної недоброчесності.

Завдання семінару-практикуму:

- забезпечити особистісне зростання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, підвищити їхній рівень обізнаності щодо академічної доброчесності;
- оволодіти знаннями про основні поняття щодо академічної доброчесності, причини академічної недоброчесності та шляхи їх усунення;
- виробити вміння щодо оформлення результатів власних досліджень із дотриманням норм академічної доброчесності;
- навчити правильно оформлювати цитування у власних дослідженнях;
- познайомити з порушеннями академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;

- познайомити з поняттям авторського права;
- познайомити зі змістом і структурою репозиторію ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;
- познайомити з програмами перевірки текстів на унікальність, формувати вміння й навички щодо їх використання під час перевірки власних досліджень на унікальність;
- можливості використання ШІ без порушення академічної доброчесності;
- познайомити з нормативними документами державного й університетського рівня щодо академічної доброчесності та правовими наслідками академічної недоброчесності.

У результаті проходження семінару-практикуму здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, має **знати**:

- поняття: академічна доброчесність, плагіат, компіляція;
- правила оформлення цитування, списку літератури, посилань на список літератури тощо;
- типи і види порушень академічної доброчесності;
- що таке авторське право;
- способи визначення достовірної інформації та джерел в Інтернеті;
- причини академічної недоброчесності та шляхи їх усунення;
- нормативні та законодавчі документи державного та університетського рівнів, що регламентують академічну доброчесність;
- правові наслідки академічної недоброчесності;
- програми для перевірки власних досліджень на унікальність;
- про можливості використання ШІ для підготовки до занять і власних досліджень;
- про наявність репозиторію ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», його місцезнаходження, структуру.

У результаті проходження семінару-практикуму здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, має **вміти**:

- відрізнити поняття доброчесність, плагіат, компіляція;
- оформлювати списки літератури, цитати, посилання у власних наукових дослідженнях;

- визначати достовірну і недостовірну інформацію та її джерела в Інтернеті;
- уникати порушень академічної доброчесності;
- використовувати програми для перевірки власних досліджень на унікальність;
- знаходити наукові публікації у репозиторії ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» за прізвищем автора, назвою публікації, назвою періодичного видання тощо.

Програма семінару-практикуму з академічної доброчесності

Теоретичні питання:

1. Що таке академічна доброчесність
 - поняття академічної доброчесності;
 - компіляція і плагіат: у чому різниця.
2. Оформлення результатів власних досліджень.
3. Цитування (правила оформлення літератури, посилань, використання лапок тощо).
4. Авторське право: як його не порушити.
5. Інтернет: чому можна вірити.
6. Причини академічної недоброчесності та шляхи їх усунення.
7. Робота з репозиторієм ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» та НРАТ – національним репозитарієм академічних текстів.
8. Використання ІІІ для підготовки до занять та під час власних досліджень.

Практичні завдання:

1. Оформлення списку літератури.
2. Оформлення посилань і цитат.
3. Робота з репозиторієм ЛНУ та іншими базами даних.
4. Робота з програмами перевірки на унікальність.

Назва теоретичних питань і практичних завдань семінару-практикуму	Кількість годин
1. Що таке академічна доброчесність – поняття академічної доброчесності; – компіляція і плагіат: у чому різниця.	1 год
2. Оформлення результатів власних досліджень.	1 год
3. Цитування (правила оформлення літератури, посилань, коли	1 год

посилання з лапками та ін. Курс).	
4. Авторське право: як його не порушити. 5. Інтернет: чому можна вірити.	1 год
6. Причини академічної недоброчесності і шляхи їх усунення. 7. Штучний інтелект для підготовки до занять та наукової діяльності	1 год
8. Робота з репозиторієм ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». та НРАТ – національним репозитарієм академічних текстів.	1 год
Практичні завдання	
1. Оформлення списку літератури. 2. Оформлення посилань і цитат.	2 год
3. Робота з репозиторієм ЛНУ та іншими базами даних	2 год
4. Робота з програмами для перевірки текстів на унікальність	2 год
Загальна кількість	12 год

Основна література

1. Академічна доброчесність. URL : <https://study.era.com/uk/courses/course/5131>
2. Артюхов А. Академічна чесність у наукових дослідженнях. *Академічна доброчесність як основа сталого розвитку університету* / Міжнарод. Благод. Фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. : Таксон, 2016. С. 107–121.
3. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Над. Стандарт України. Вид. Офіц. Введ. З 01.07.2016. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).

Додаткова література

4. Буяк Б. Правові аспекти академічної чесності та боротьби із плагіатом. *Академічна чесність як основа сталого розвитку університету* / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. С. 133–150.
5. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. *Дух і літера*. 2008. № 19. С. 93–102.
6. Мельниченко А. Прояви академічної нечесності. *Академічна чесність як основа сталого розвитку університету* / Міжнарод. Благод. Фонд «Міжнарод. Фонд, дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К.; Таксон, 2016.

7. Методичні рекомендації МОН для закладів вищої освіти з підтримки Принципів академічної доброчесності. 2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#п211>.
8. Москальова Л. Ю. Цінність доброчесності як основа для формування дружніх взаємин між дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2015. Вип. 19(2). С. 16–24.
9. Оніщик Ю. Академічна доброчесність як основа сталого розвитку закладів вищої освіти. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 2. С. 7–9.
10. Посібник з академічної грамотності та етики. *Way of accesse : fond*. URL : <http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ cult/books ac-gr.pdf>.
11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. No 2145-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/2145-19>.
12. Рекомендації МОН щодо запобігання академічного плагиату і його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо). 2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18>
13. Сазик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL : <http://educationua.org/ua/articles/930-akademichnadobrochesnist-mifichna-Kontseptsiya-chi-dievii-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoiiosviti>
14. Фініков Т. В. Академічна доброчесність: глобальний контекст та Національна потреба. *Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благод. Фонд «Міжнарод. фонд, дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. С. Артюхова. К.; Таксон, 2016. 234 с.*
15. Хмарський В. Academic integrity в США: кілька спостережень 2015 року. *Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благод. Фонд «Міжнарод. фонд, дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. С. Артюхова. К.; Таксон, 2016. 234 с.*
16. Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 320 с.